

Sääntöjen mukaan

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n säännöt ja niiden muutokset

Kaikkien yhdistysten toimintaa ohjaavat niiden säännöt, joissa tavoitteet ja toimintaperiaatteet sekä käytännön toimet on määritelty. Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n sääntöjen eri vaiheet ovat tallennettuina yhdistysarkistoon.

Ensimmäinen sääntöihin kuuluvana on tallennettu seuraava:

Sopimuskirja

Me allekirjoittaneet perustamme täten ”Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto” -nimisen yhdistyksen ja hyväksymme sille alla olevat säännöt.

Rovaniemellä syyskuun 7 päivänä 1951.

Martti Autti
Talonmistaja

Viljami Kaltio
Rakennusmestari

Otto Korkalo
maanviljelijä

Viola Kuoksa-Wave
Hammaslääkäri

Matti Perunka
Kirjastoinhoitaja

Vappu Itkonen
Kauppias

Olavi Pohjola
Asentaja

Elisabeth Rintamäki
Putkiasentajan vaimo

Mikko Ruokanen
Agronomi

Väinö Ylikunnari
Myymälätarkastaja

Säännöt ovat mukana jo tuossa sopimuskirjassa ja ne on hyväksytty yhdistyksen perustavassa kokouksessa

7.9.1951. On mahdollista, että sääntöjen mallina on ollut joidenkin muiden kotiseutuyhdistysten sääntöjä, mutta asiasta ei ole mainintaa. Suomen Kotiseutuliitto perustettiin 25.5.1949. Todennäköisesti liitolla ei ole ainakaan tuolloin ollut mallisääntöjä.

Säännöt on merkitty yhdistysrekisteriin runsaan kuukauden kuluttua yhdistyksen perustamisesta eli 16.10.1951. Samassa yhteydessä yhdistys sai rekisterinumeronsa. Sääntöjen 4 §:n 1 kohtaa on muutettu 1.10.1956 ja laajemmat muutokset on tehty kaksi kertaa: 22.4.1985 ja 11.3.2013.

(Ks. Totto XXI, 32–32.)

Sääntöihin tehdyt muutokset voidaan jakaa kahteen ryhmään: 1) muutokset yhdistyksen tavoitteissa ja niiden toteuttamisessa sekä 2) muutokset käytännön asioissa esimerkiksi jäsenyyden määrittely, johtokunnan koko ja yhdistyksen yleiskokoukset. Seuraavassa on muutosten vertailua ja pohdintaa vuoden 1985 muutosten mahdollisista taustoista.

1) Yhdistyksen tavoitteet ja niiden toteuttaminen

Säännöt 7.9.1951

Yhdistyksen toiminta-alue on Rovaniemen kauppala ja Rovaniemen maalaiskunta ja sen tarkoituksena on 1) syventää rakkautta ja kiintymystä tähän kotiseutuun, 2) edistää yhteishenkeä sekä 3) tallettaa näiden alueiden menneisyyttä ja se asukkaiden entistä elämä valaisevaa esineistöä, siihen liittyvää tieto- ja kuva-aineistoa ja kulttuurimuistoja sekä luontoa, 4) herättää paikkakunnan väestössä harrastusta seudun entisyyttä ja erikoisluonnetta kohtaan sekä kehittää näiden alueiden henkistä ja taloudellista vaurastumista, 5) herättää paikkakunnan väestössä harrastusta seudun entisyyttä ja erikoisluonnetta kohtaan sekä 6) edistää kotiseudun henkistä ja taloudellista vaurastumista. – Yhteensä kuusi kohtaa.

Yhdistys pyrkii toteuttamaan tarkoitustaan toimeenpanemalla näiden alueiden historiallisten ja kansatieteellisten ilmiöiden tutkimuksia, järjestämällä niitä koskevan aineiston seudun menneisyyttä kuvaavaksi museoksi, toimeenpanemalla asiaa koskevia esitelmätilaisuuksia, retkeilyjä, näyttelyitä ja kotiseutujuhlia sekä harjoittaa julkaisutoimintaa.

Säännöt 22.4.1985

Vuoden sääntöjen 1985 yhdistyksen tarkoituksessa ja toiminnassa on seitsemän kohtaa, joista kuusi on samaa kuin vuoden 1951 säännöissä. Uutena on 5. kohta, jossa todetaan seuraavasti: 5) toimia ympäristönsuojelun ja maisemanhoidon hyväksi. – Vuoden 1951 säännöissä mainitaan luonto.

Uutena vuoden 1985 säännöissä ovat seuraavat: Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys osallistuu toimialueensa etujärjestönä aluetta koskevaan suunnitteluun ja pyrkii vaikuttamaan päätöksentekoon, (uusi, ei vuoden 1951 säännöissä), tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja viranomaisille (uusi ei vuoden 1951 säännöissä), on yhteistyössä kotiseututyön keskusjärjestöjen, kuntien sekä muiden samoja päämääriä toteuttavien yhteisöjen kanssa (ei vuoden 1951 säännöissä) ja harjoittaa museotoimintaa Tämä on nyt vakiintunutta toimintaa, vuoden 1951 säännöissä se oli tavoitteena. harjoittaa ja tukee kotiseutua koskevaa tallennus- ja julkaisutoimintaa, (sama kuin 1951) järjestää kotiseutupäiviä sekä muita juhla-, taide- ja viihdetilaisuuksia, (sama kuin 1951) järjestää kokouksia, luento- ja esitelmätilaisuuksia (sama kuin 1951) järjestää kotiseutupäiviä sekä muita juhla-, taide- ja viihdetilaisuuksia (sama kuin 1951) toimeenpanee näyttelyjä retkiä ja opintomatkoja, edistää asukkaiden omatoimisuutta ja tukee paikallista harrastustoimintaa sekä pyrkii muillakin samankaltaisilla tavoilla toteuttamaan yhdistyksen tarkoituksia.

Vuoden 1951 ja vuoden 1985 sääntöjen vertailua

Ensimmäisten (1951) ja toisten (1985) sääntöjen välillä tavoitteiden ja toiminnan määrittelyssä on todettavissa eroja. Vuoden 1951 säännöissä museotoiminta on tavoitteena, vuoden 1985 sääntöjen aikaan se on jo vakiintunutta toimintaa, mutta esineiden ja kuva-aineiston tallettaminen on edelleen ohjelmassa. Museotoiminta alkoi 1957, kun Pöykkölän tila siirtyi yhdistyksen omistukseen. Esineistön kerääminen alkoi tosin jo vuonna 1951.

Vuoden 1985 säännöissä keskeinen uudistus on se, että ympäristönsuojelu ja maisemanhoito on erikseen otettu sääntöihin mukaan. Näistä seuraavana uutena toimenpiteenä säännöissä todetaan, että yhdistys osallistuu toimialueensa etujärjestönä aluetta koskevaan suunnitteluun ja pyrkii vaikuttamaan päätöksentekoon. Mukaan ovat tulleet myös aloitteiden teko ja lausuntojen antaminen.

Yhteistyökumppanit on kirjattu sääntöihin mukaan.

Yhdistyksen toiminnan tavoitteiden monipuolistumista ja myös sen sääntöjen muutoksia voidaan ennakoida 1980-luvun Totto-julkaisujen sisältöjenkin pohjalta. Totto XIII (1981) on omistettu ympäristövuoden temalle. Julkaisun toimituskunta tuo Lukijalle-sanoissaan kokoavasti esille sen, että samat teemat ovat olleet julkaisuissa esillä jo aiemminkin (Totto V, Totto VI, Totto VIII, Totto X, ja Totto XII).

Totto XIV:n (1984) Lukijalle osoitetussa tekstissä varapuheenjohtaja ja toimituskunnan puheenjohtaja Elli Mäkipeura tuo esille kotiseututyön keskeiset tavoitteet, jotka on määritelty valtakunnallisesti. Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että varapuheenjohtaja Elli Mäkipeura oli Suomen Kotiseutuliiton valtuuskunnan Lapin edustaja vuosina 1978–1987.

Koko 1980-luku on ympäristövalistuksen aikaa. Rovaniemen kaupunkisuunnittelussa oli 1981 teemana ”Parempaan elämään kaupungissa”. Kaupunginuudistustoimikunta laati kehittämissuunnitelman, jonka teki sitä varten perustettu toimikunta. Elli Mäkipeuran toteaa: ”Tämä raportti on sen jälkeen haudattu niin unhoon Rovaniemellä, että kotiseutujärjestömme katsoo sen rungon ansaitsevan päivänvalon Totto XIV:ssa.”

Tuo suunnitelma on julkaisussa otsikolla Meidän kaupunkimme (s. 198–228). Alaluku 5.2 on Kotiseututyön aktivointi ym. (s. 218–219). Siinä todetaan valtakunnallinen yhdistysten määrä, mutta ei mainita lainkaan Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:tä.

Ainakin edellä olevan perusteella on selitettävissä yhdistyksen tavoitteiden ja sääntöjen tavoitteiden muutokset 1985. Selvitystä vaatisi se, millaista keskustelua asioista muuten käytiin ja millaisia kokemuksia niistä oli ennen vuoden 2013 sääntöjen muutoksia.

Säännöt 11.3.2013

Tarkoitus ja toiminta

2 §

Yhdistyksen tarkoituksena on

kotiseutuhengen ylläpitäminen ja kotiseututietouden lisääminen, kotiseutukulttuurien vaaliminen ja edistäminen, rakennusperinnön vaaliminen

3 §

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys tallentaa Rovaniemen seudun menneisyydestä ja sen asukkaiden elämästä kertovaa esineistöä, tietoa ja kuva-aineistoa, edistää historian ja perinteiden tallentamista, harjoittaa museotoimintaa, harjoittaa kotiseututietoutta lisäävää julkaisu- ja kustannustoimintaa, järjestää kokouksia, kotiseutupäiviä ja muita kulttuuritilaisuuksia, näyttelyjä, talkoita sekä kulttuurimatkoja ja opintoretkiä, järjestää koulutusta ja tiedottaa toimialuettaan ja omaa toimintaansa koskevissa asioissa, tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja yhdistyksen tarkoitusta koskevissa asioissa, voi hankkia toiminnalleen

tarpeellisia kiinteistöjä, ottaa vastaan lahjoituksia ja kerätä varoja toimintaansa järjestämällä arpajaisia ja varainkeräyksiä.

Vertailua vuosien 1951 ja 1985 sääntöihin

Yhdistyksen tarkoitus määritellään 2013 säännöissä kolmessa kohdassa, joista yhtenä erikseen rakennusperinnön vaaliminen. Vuoden 1985 säännöissä oli seitsemän kohtaa ja vuoden 1951 säännöissä kuusi kohtaa. Kotiseuturakkautta 2013 ei mainita, kuten vuosien 1951 ja 1985 säännöissä.

Vuoden 1985 sääntöihin verrattuna on todettavissa se, että ympäristönsuojelu ja maisemanhoito ovat nyt pois. – Lisäksi toimenpiteistä on pois osallistuminen suunnitteluun ja vaikuttaminen päätöksentekoon.

Säännöissä eivät nyt tule esille yhteistyö valtakunnallisten keskusjärjestöjen ja kunnan kanssa. Asiaa on kaiketi pidettävä niin itsestään selvänä, että sitä ei ole ollut tarpeen kirjata sääntöihin. Aloitteiden teko ja lausuntojen antaminen ovat säännöissä edelleen mukana.

3) Sääntöjen käytännön muutokset

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n sääntöjen käytännön muutoksina seuraavassa tulevat esille seuraavat: 1) yhdistyksen toiminta-alueen määrittely hallinnollisten muutosten mukaan, 2) jäsenyyden määrittely, 3) johtokunnan kokoonpano, yhdistyksen yleiskokoukset ja niissä käsiteltävät asiat.

1) Yhdistyksen kotipaikka ja toimialue

Kotipaikan ja toiminta-alueen hallinnolliset muutokset näkyvät säännöissä seuraavasti:

16.10.1951 Yhdistyksen nimi on ”Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto” ja sen kotipaikka on Rovaniemen kaupunki (1 §). 16.10.1951 Yhdistyksen toimialue on Rovaniemen kaupunki ja Rovaniemen maalaiskunta (2 §). 22.4.1985 Yhdistyksen nimi on Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto r.y. Sen kotipaikka on Rovaniemen kaupunki ja toimialueena Rovaniemen kaupunki ja Rovaniemen maalaiskunta. (1 §) 11.3.2013 Yhdistyksen nimi on Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry. Sen toiminta-alue ja kotipaikka on Rovaniemi (1 §).

Tässä yhteydessä vahvistettiin myös yhdistyksen nimen rekisteröintilyhenteen ry-kirjoitusasu.

2) Jäsenyys

16.10.1951 Seuran (?) jäseneksi voi liittyä jokainen syntyperäinen rovaniemeläinen ja henkilö, joka vähintään 25 vuotta on asunut Rovaniemellä sekä näiden puoliset ja oikeuskelpoinen yhteisö. Yhdistyksen jäsenet hyväksyy johtokunta. (4 §)

Sääntöjen muutos: Vuosikokouksessa 26.2.1956 hyväksyttiin johtokunnan esityksestä sääntöjen 4.§;n 1. kohdan muuttaminen. Oikeusministeriö on hyväksynyt sääntöjen muutoksen lokakuun 1 p:nä 1956, ja ne on merkitty yhdistysrekisteriin ja muutettu kohta kuulu seuraavasti

4 §. Yhdistyksen jäseneksi voit liittyä jokainen syntyperäinen Rovaniemiläinen ja tästä maakunnasta syntyisin oleva henkilö, joka on asunut Rovaniemellä vähintään 25 vuotta sekä näiden puoliset samoin kuin oikeuskelpoinen yhteisö. Yhdistyksen jäsenet hyväksyy johtokunta.

22.4.1985 Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoitusperät ja säännöt. Yhdistyksen kannattajajäseneksi voi liittyä jokainen oikeuskelpoinen yhteisö, Yhdistyksen jäsenet hyväksyy johtokunta (5 §).

11.3.2013 Varsinaisia jäseniä voivat olla luonnolliset henkilöt ja kannattajajäseniä oikeuskelpoiset yhteisöt ja säätiöt (4 §).

3) Johtokunta

16.10.1951 Yhdistyksen asioita hoitaa johtokunta, johon kuuluu kahdeksan (8) vakinaista ja neljä (4) varajäsentä. Johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja muut johtokunnan jäsenet valitaan yhdistyksen vuosikokouksessa. Johtokunnan jäsenet valitaan kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan ja eroaa niistä puolet ensin arvan kautta, sitten vuoron mukaan. (5 §)

22.4.1985 Yhdistyksen asioita hoitaa johtokunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kymmenen (10) jäsentä. Kaikki valitaan yhdistyksen vuosikokouksessa. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimiaika on vuosi. Muiden jäsenten kaksi vuotta, erovuorot vuoron mukaan. (9 §)

11.3.2013 Yhdistyksen asioita hoitaa syyskokouksen valitseman johtokunta, johon kuuluu kalenterivuodeksi kerrallaan valittu puheenjohtaja sekä kuusi (6) kolmeksi vuodeksi valittua jäsentä, joista vuosittain kolmasosa on erovuorossa. Jäsenten erovuorot määrätään kahtena ensimmäisenä vuotena arvalla ja sen jälkeen vuoron mukaan. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan sekä kutsuu sihteerin, rahastonhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt kalenterivuodeksi kerrallaan. (9 §)

4) Yhdistyksen kokoukset

16.10.1951 Yhdistyksen vuosikokous pidetään helmi- maaliskuulla. Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat eli samat, jotka nyt on jaettu kevät ja syyskokoukseen, ks. säännöt. (8 §)

Valitaan kaksi (2) tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa. (10 §)

22.4.1985 Yhdistyksen vuosikokous pidetään viimeistään maaliskuun kuluessa (6 §). Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat eli samat, jotka nyt on nyt jaettu kevät ja syyskokoukseen (8 §).

Valitaan kaksi (2) varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa. (8 §)

11.3.2013 Yhdistyksen varsinaiset kokoukset ovat kevätkokous ja syyskokous. Kevätkokous on pidettävä huhtikuun loppuun mennessä ja syyskokous joulukuun loppuun mennessä. (6 §)

Yhdistyksen syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat: mm. valitaan johtokunta ja johtokunnan puheenjohtaja ja yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. (8 §)

Yhdistyksen kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat: valitaan kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri sekä pöytäkirjan tarkastajat, todetaan kokouksen osanottajat ja kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus, käsitellään edellisen vuoden toimintakertomus, tilit ja tilinpäätös, sekä tilintarkastajien lausunto, päätetään vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille, päätetään edustajan valitsemisesta Suomen Kotisetuliiton vuosikokoukseen, käsitellään muut johtokunnan esittämät asiat tai muut asiat, joista johtokunnalle on tehty esitys vähintään kuukautta ennen kokousta. (7 §).

LÄHTEET

Yhdistyksen säännöt 7.9.1951, 22.4.1985 ja 11.3.2013, yhdistysarkisto

Totto-julkaisut V, VI, VIII, X, XII ja XIII

Rovaniemellä 16.9.2021

Marketta Harju-Autti

Sääntöjen käytännön muutokset

Sääntöjen käytännön muutokset

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n sääntöjen käytännön muutoksina seuraavassa tulevat esille seuraavat: yhdistyksen toiminta-alueen määrittely, henkilöjäsenyyden määrittely, johtokunnan kokoonpano, yhdistyksen yleiskokoukset ja niissä tehtävät päätökset.

Yhdistyksen kotipaikka ja toimialue

Kotipaikan ja toiminta-alueen hallinnolliset muutokset näkyvät säännöissä seuraavasti:

16.10.1951 Yhdistyksen nimi on ”Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto” ja sen kotipaikka on Rovaniemen kauppala (1 §).

16.10.1951. Yhdistyksen toimialue on Rovaniemen kauppala ja Rovaniemen maalaiskunta (2 §).

22.4.1985

Yhdistyksen nimi on Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto r.y. Sen kotipaikka on Rovaniemen kaupunki ja toimialueena Rovaniemen kaupunki ja Rovaniemen maalaiskunta (1 §).

11.3.2013

Yhdistyksen nimi on Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry. Sen toiminta-alue ja kotipaikka on Rovaniemi (1 §). – Kuntaliitos oli tehty vuonna 2006.

Tässä yhteydessä vahvistettiin myös yhdistyksen nimen rekisteröintilyhenteen kirjoitusasu.

Jäsenyys

16.10.1951 Seuran (?) jäseneksi voi liittyä jokainen syntyperäinen rovaniemeläinen ja henkilö, joka vähintään 25 vuotta on asunut Rovaniemellä sekä näiden puoliset ja oikeuskelpoinen yhteisö. Yhdistyksen jäsenet hyväksyy johtokunta. (4 §)

Ks. lisää säännöistä.

22.4.1985 Yhdistyksen jäseneksi voi liittyä henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoitusperät ja säännöt (5 §).

Ks. lisää säännöistä.

11.3.2013 Varsinaisia jäseniä voivat olla luonnolliset henkilöt ja kannattajajäseniä oikeuskelpoiset yhteisöt ja säätiöt (4 §).

Ks. lisää säännöistä.

Johtokunta

16.10.1951 Yhdistyksen asioita hoitaa johtokunta, johon kuuluu kahdeksan (8) vakinaista ja neljä (4) varajäsentä. Johtokunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja muut johtokunnan jäsenet valitaan yhdistyksen vuosikokouksessa. Johtokunnan jäsenet valitaan kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan ja eroaa niistä puolet ensin arvan kautta, sitten vuoron mukaan. (5 §)

22.4.1985 Yhdistyksen asioita hoitaa johtokunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä kymmenen (10) jäsentä. Kaikki valitaan yhdistyksen vuosikokouksessa. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimiaika on vuosi. Muiden jäsenten kaksi vuotta, erovuorot vuoron mukaan. (9 §)

11.3.2013 Yhdistyksen asioita hoitaa syyskokouksen valitseman johtokunta, johon kuuluu kalenterivuodeksi kerrallaan valittu puheenjohtaja sekä kuusi (6) kolmeksi vuodeksi valittua jäsentä, joista vuosittain kolmasosa on erovuorossa. Jäsenten erovuorot määrätään kahtena ensimmäisenä vuotena arvalla ja sen jälkeen vuoron mukaan. Johtokunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan kalenterivuodeksi kerrallaan sekä kutsuu sihteerin, rahastonhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt kalenterivuodeksi kerrallaan. (9 §)

Yhdistyksen kokoukset

16.10.1951 Yhdistyksen vuosikokous pidetään helmi- maaliskuulla. (8 §) Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat eli samat, jotka nyt on jaettu kevät- ja syyskokoukseen, ks. säännöt

Valitaan kaksi (2) tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa. (10 §)

22.4.1985 Yhdistyksen vuosikokous pidetään viimeistään maaliskuun kuluessa (6 §). Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat eli samat, jotka nyt on jaettu kevät ja syyskokoukseen (8 §)

Valitaan kaksi (2) varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi (2) varatilintarkastajaa. (8 §).

11.3.2013 Yhdistyksen varsinaiset kokoukset ovat kevätkokous ja syyskokous. Kevätkokous on pidettävä huhtikuun loppuun mennessä ja syyskokous joulukuun loppuun mennessä. (6 §)

Yhdistyksen syyskokouksessa käsitellään seuraavat asiat: (8 §), mm. valitaan johtokunta ja johtokunnan puheenjohtaja ja yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja.

Yhdistyksen kevätkokouksessa käsitellään seuraavat asiat... (7 §).

Päätetään edustajan valitsemisesta Suomen Kotiseutuliiton vuosikokoukseen.

Rovaniemellä 1.4.2020

Marketta Harju-Autti

